

REPERE CONCEPTUALE ALE ÎNCORPORĂRII, CA FORMĂ SIMPLĂ A SISTEMATIZĂRII LEGISLAȚIEI

Ion POSTU, doctor în drept, conferențiar universitar (ORCID: 0000-0002-5993-8250)

Elena TENTIUC, doctorandă (ORCID: 0000-0002-7493-133X)

CONCEPTUAL BENCHMARKS OF INCORPORATION, AS A SIMPLE FORM OF SYSTEMATIZATION OF LEGISLATION

In this article, the authors make a theoretical foray into the characteristic elements of incorporation and analyze the defining features and its main forms, bringing together doctrinal opinions from different legal systems. In addition, it is presented a comparative analysis of the differences between incorporation and other forms of systematization of legislation (consolidation, codification) and stages of the incorporation process are described. In conclusion, the authors formulate their own comprehensive definition of incorporation, which emerges from the analysis performed.

Keywords: incorporation, systematization of legislation, legal technique

În cadrul prezentului articol autorii fac o incursiune teoretică în elementele caracteristice ale încorporării și analizează trăsăturile definitorii și formele sale principale, aducând împreună opinii doctrinare din diferite sisteme de drept. Este prezentată o analiză comparată a diferențelor dintre încorporare și alte forme de sistematizare a legislației (consolidarea, codificarea) și sunt descrise etape procesului de încorporare. În concluzii, autorii formulează o definiție comprehensivă proprie a încorporării, ce reiese din analiza efectuată.

Cuvinte-cheie: încorporare, sistematizarea legislației, tehnică juridică

Odată cu dezvoltarea sistemului de drept, societatea acumulează un număr semnificativ de acte juridice de reglementare care au același subiect de reglementare. Prescripțiile unor astfel de acte sunt adesea repetate, incoerente și contradictorii. Drept urmare, apare problema unei pluralități de acte juridice, care afectează negativ dezvoltarea legislației. De aici urmează una dintre sarcinile sistematizării — de a elimina această pluralitate cu ajutorul anumitor tehnici sau metode.

O primă formă de sistematizare a legislației este încorporarea, care reprezintă, după părerea majorității autorilor¹, *forma cea mai simplă, inferioară de sistematizare.*

Etimologic, cuvântul încorporare provine de la latinescul „*incorporare*“, cu sensul de „a uni într-un singur corp“, sau franțuzescul „*incorporer*“, cu același sens. Dicțio-

1 Ceterchi, Ioan și Craiovan Ion. „Introducere în teoria generală a dreptului“. București: All, 1996, p. 91; Negru, Boris. „Teoria generală a dreptului și statului“. Chișinău: Bons Offices, 2006, p. 372; Avornic, Gheorghe. „Teoria generală a dreptului: manual“. Chișinău: Cartier, 2004, p. 310; Popa, Nicolae. „Teoria generală a dreptului“. București: Actami, 1996, p. 237 ș.a.

onarele explicative ale limbii române nu conțin o definiție cu o semnificație juridică pentru termenul încorporare, conform acestora, încorporare semnifică doar acțiunea de a îngloba, „a uni mai multe lucruri corpuri într-unul singur”².

După cum notează prof. Dumitru Baltag, încorporarea actelor normative a fost folosită în evoluția tipurilor istorice de drept, dar mai frecvent în etapele de început al dreptului, când ea lua forma unui conglomerat de norme scrise și de cutume, amintind de sistematizarea decretelor imperiale din timpul domniei împăratului roman Justinian (527—566 e. n.) — „Corpus juris civilis”³. Un alt exemplu de încorporare o reprezintă culegerea de legi intitulată „Codul lui Hammurabi”. Deși Codul de Legi al lui Hammurabi este unul dintre cele mai renumite din lumea antică, cu siguranță nu este cel mai vechi și nici singurul. De fapt, el este precedat de cel puțin alte două coduri de legi, și anume: Legile lui Ur-Namma (circa 2100 î.Hr.) și Legile lui Lipit-Ishtar (circa 1930 î.Hr.)⁴.

În anul 1640 este tipărită în limba română, cu alfabet chirilic, „Pravila de la Govora” sau Pravila Mică, denumită astfel după formatul ei. Pravila de la Govora (tipărită la Mănăstirea Govora de către tipograful Meletie Macedoneanu și Ștefan de la Ohrida, din ordinul domnitorului Matei Basarab) reprezintă prima culegere de legi juridico-canonice și civile, în limba română cu alfabet chirilic. Este un cod de legi care pedepsește încălcarea cutumelor și a tradiției românești. Practic reprezintă o sinteză de drept bizantin aplicată spațiului românesc tradițional.⁵

În timp, evoluția conștiinței juridice a condus la apariția și altor forme, mai elaborate de sistematizare, cum ar fi codificarea, însă încorporarea și-a păstrat importanța și în zilele noastre, evoluând și adaptându-se la realitățile actuale.

Analizând natura juridică a încorporării, ne referim la proprietățile inerente imanente ale acesteia, dezvăluind rolul încorporării, reflectând trăsăturile sale specifice, părțile și conținutul, în raport cu alte tipuri de sistematizare a legislației.

Într-o abordare simplă, încorporarea reprezintă „gruparea actelor normative după anumite criterii”⁶ sau „o ordonare externă a actelor juridice normative existente, fără refacerea normelor de drept”⁷.

2 <https://dexonline.ro/sursa/mda2>

3 Baltag, Dumitru. „Teoria generală a dreptului: curs universitar”. Ed. rev. și actualizată. Chișinău, 2013, p. 364

4 <http://www.cunoastelumea.ro/codul-de-legi-al-lui-hammurabi-principiile-dupa-care-erajudecati-infractorii-in-babilon/>

5 Ristea, Ion. „Pravila de la Govora — întâiul izvor de drept românesc”. In: *Dreptul românesc la 100 de ani de la Marea Unire. Dimensiuni și tendințe*. București: Universul Juridic, 2018, p. 206

6 Dicționar de Drept constituțional și administrativ. București: Editura Științifică și Enciclopedică, 1978, p. 250

7 Лушина, Л.А. „Кодификация экологического законодательства: теория и практика”. In: *Кодификация законодательства: теория, практика, техника: Материалы Международной научно-практической конференции (Нижний Новгород, 25-26 сентября 2008 года)*. Нижний Новгород, 2009, p. 767

Reputatul savant român Nicolae Popa consideră că încorporarea este „o formă inferioară (inițială) de sistematizare și privește o simplă așezare a actelor normative, în raport de criteriile exterioare — cronologice, alfabetice, pe ramuri de drept sau instituții juridice etc.”⁸

Această definiție este aproape identică cu cea adoptată de legiuitorul național, care prevede în art. 59, alin. (2) al Legii Nr. 100 cu privire la actele normative — „încorporarea, care reprezintă o sistematizare simplă a actelor normative după unul dintre următoarele criterii: cronologic, alfabetic, al ramurii de drept, al instituției juridice etc.”⁹.

În mod similar, și reprezentantul doctrinei ruse V. I. Kanâghin afirmă că „încorporarea este un tip de sistematizare în care actele juridice normative sunt (sau nu sunt) supuse doar prelucrării externe și sunt plasate într-o anumită ordine — alfabetică, cronologică, sistematică (după obiect) în colecții unificate și alte publicații”¹⁰. O. I. Ivannikova ne atrage atenția că prin combinarea actelor normative fără a le schimba conținutul într-o culegere fiecare dintre acte își păstrează semnificația juridică independentă.¹¹

În consonanță și prof. N. Popa spune că în încorporare nu se procedează la prelucrarea materialului normativ, nu sunt aduse modificări conținutului normelor juridice adunate în colecții sau culegeri, se corectează doar anumite erori materiale sau eventuale greșeli gramaticale¹², de aceeași părere fiind și Dumitru Mazilu¹³, iar L.N. Gončearova menționează suplimentar că, la efectuarea încorporării, textele sunt „curățite” de prevederi legale caduce, în scopul actualizării materialului normativ.¹⁴ În acest sens, încorporarea poate fi văzut ca un mijloc de „comprimare” a legislației în sensul că permite luarea în considerare a actelor anulate oficial, omiterea preamburilor învechite, excluderea repetării actelor etc.¹⁵

8 Popa, Nicolae, op. cit., p. 237

9 Legea Republicii Moldova nr. 100 din 22.12.2017 cu privire la actele normative, art. 59, alin. (2), lit. a)

10 Каньгин В.И. „О значении кодификации как способа систематизации норм в целях совершенствования правового регулирования оперативно-розыскной деятельности”. In: *Кодификация законодательства: теория, практика, техника: Материалы Международной научно-практической конференции* (Нижний Новгород, 25-26 сентября 2008 года). Нижний Новгород, 2009, p. 933

11 Иванникова, О. И. „Систематизация отечественного законодательства». In: *Правовая информатика*. 2012, nr. 1, p. 37

12 Popa, Nicola, op. cit., p. 237

13 Mazilu, Dumitru. „Teoria generală a dreptului”. București: All Beck, 1999, p. 234

14 Гончарова, Л.Н. „Кодификация как способ систематизации законодательства и форма правотворчества”. In: *Наука и образование: хозяйство и экономика; предпринимательство; право и управление*. 2020, Vol. 11, nr. 126, p.79

15 Шокиров, Г. А. „Вопросы соотношения правотворческой деятельности и систематизации законодательства: теоретический и исторический анализ”. In: *Вестник ТГУПБП*. 2009, nr. 3, p. 14

Și V. V. Ksenofontov afirmă că în cursul funcționării sale, un act juridic normativ suferă adesea anumite modificări, iar încorporarea trebuie să ia în considerare acest lucru. După adoptarea lor, multe acte sunt modificate, completate, articolele și clauzele individuale sunt abrogate etc. Prin urmare, este imposibil să se includă un act normativ în forma sa originală în colecție fără a reflecta modificările și completările sale ulterioare. Pentru a stabili norma necesară pentru aplicare, trebuie luat în considerare întregul set de modificări care au avut loc, să fie eliminate unele articole, paragrafe, puncte din text care au devenit caduce sau, dimpotrivă, să fie incluse date introduse suplimentar care să indice detalii despre acte.¹⁶

Fiind un nivel mai simplu de sistematizare, încorporarea a fost privită și ca o condiție prealabilă necesară pentru trecerea la forma sa superioară — „codificarea”.¹⁷ Astfel, N.A. Pridvorov și V.V. Trofimov consideră că încorporarea poate fi privită ca primă etapă a procesului de codificare, o măsură pregătitoare pentru lucrările ulterioare de codificare¹⁸, iar L.A. Golubeva observă o legătură între încorporare și evidență (ca formă a sistematizării), întrucât aceasta se bazează pe un anumit volum de acte corespunzător cerințelor subiectului.¹⁹ Incorporarea are o semnificație independentă în procesul de sistematizare, permițând în limitele sale să dezvolte și să îmbunătățească legislația. Rezultatele obținute în timpul încorporării servesc drept bază pentru alte forme de sistematizare. În doctrină s-a exprimat opinia că dacă percepem procesul de sistematizare ca un mecanism unic, atunci etapa sa inițială este încorporarea cronologică, or anume prin ea rulează practic toate căile către alte forme de sistematizare.²⁰

După cum s-a menționat, o particularitate inerentă a încorporării este faptul că operația de sistematizare utilizează materialul normativ astfel cum este el alcătuit, fără a aduce vreo schimbare de conținut, fără vreo modificare, în actele normative²¹, ceea ce înseamnă că conținutul reglementării juridice nu se schimbă în esență. În baza acestor trăsături, M. Baranov menționează²² că încorporarea aparține sistemelor „sumative”, bazate pe trăsături juridice formale.

16 Ксенофонов, В. В. „Систематизация российского законодательства: принципы и процедуры”. Диссертация канд. юрид. наук. Москва, 2003, p. 87

17 Шокиров, Г. А, op. cit., p. 14

18 Придворов, Н.А., Трофимов В.В. „Кодификация как высший уровень планомерно-рационального способа правообразования”. In: *Кодификация законодательства: теория, практика, техника: Материалы Международной научно-практической конференции* (Нижний Новгород, 25-26 сентября 2008 года). Нижний Новгород, 2009, p. 194

19 Голубева, Л. А. „Эссенция систематизации законодательства”. In: *Международный журнал гуманитарных и естественных наук*. 2016, Vol. 1, nr. 8, p. 21

20 Ксенофонов, В. В., op. cit., p. 88

21 Ceterchi, Ioan și Craiovan Ion, op. cit., p. 91

22 Баранов, В.М. „Кодификационное пространство государства. Вместо предисловия”. In: *Кодификация законодательства: теория, практика, техника: Материалы Международной научно-практической конференции* (Нижний Новгород, 25-26 сентября 2008 года). Нижний Новгород, 2009, p. 24

Păstrarea conținutului neschimbat al actelor distinge încorporarea de codificare și consolidare.²³ În mod repetat, în diferite formulări, s-a repetat că încorporarea este asociată cu prelucrarea externă a reglementărilor, iar codificarea este asociată cu o modificare a conținutului normelor legale.²⁴

O altă particularitate constă în faptul că încorporarea nu are caracter legislativ, această activitate poate fi desfășurată de organisme de stat, instituții științifice și organizații publice, cetățeni individuali.²⁵

În doctrina juridică rusă au fost evidențiate două *forme* ale încorporării:

- a) încorporarea simplă — se realizează în afara procesului legislativ, reprezintă combinarea textelor de control ale actelor juridice de reglementare în totalitate sau parțial în colecții bazate pe o combinație de diverse criterii.
- b) încorporarea complexă este procesul de combinare a actelor în colecții folosind elemente ale legiferării — abrogarea normelor învechite, clarificarea definițiilor, eliminarea conflictelor.²⁶

În doctrina și legislația națională încorporarea complexă este substituită prin codificare, or, natura intervențiilor efectuate schimbă accentele de la încorporare spre codificare.

Încorporarea legislației asigură comoditatea utilizării actelor normative, ajută la eliminarea lacunelor, a caducității, a contradicțiilor și face posibilă eliminarea referințelor nefondate la prezența sau absența anumitor acte juridice (care uneori servește drept acoperire pentru activități ilegale). Astfel, ca urmare a încorporării, legislația devine, în ciuda întregii sale diversități, mai accesibilă cetățenilor. M.A. Musaev a exprimat opinia²⁷ că încorporarea și consolidarea vizează, în primul rând, comoditatea utilizării materialului juridic normativ care reglementează sfera relevantă a relațiilor publice.

Există, de asemenea, opinii destul de negative referitoare la încorporare. Așa, Yu.Yu. Vetiutnev consideră că încorporarea, contribuie la încetinirea activității legislative, deoarece nu are rost să formalizăm într-o singură culegere acele legi care pot înceta să existe în orice moment. Cu alte cuvinte, încorporarea este un exercițiu juridic moderat conservator, un fel de moratoriu tacit al legislației rampante. Într-o astfel de situație, afirmă acesta, implementarea lucrărilor la scară largă privind încorporarea legislației este de prisos, deoarece Codul (sau Colecția) de legi, ale cărui elemente sunt într-un mod de schimbare perpetuă, este puțin probabil să aibă o valoare ridicată.²⁸

23 Миронов, В. О. și Зин, Н. В. „Систематизация законодательства: понятие и виды”. În: *Право и государство: теория и практика*. 2019, Vol. 7, nr. 175, p. 49

24 Ящук, Т. Ф. „Эволюция понятия «Систематизация законодательства» в советской правовой науке”. În: *Вестник ОмГУ. Серия. Право*. 2019, Vol. 16, nr. 3, p. 46

25 Мурсалимов, К.Р., Хабибулин, А.Г. „Теория государства и права”. Москва: Инфра-М, p. 335

26 Анахасян, Р. Л. Проблемы инкорпорации нормативно-правовых актов России, Диссертация канд. юрид. наук. 2009, p. 75

27 Мусаев, М. А. „Систематизация законодательства как ключевой момент развития правовой реальности”. În: *Мир политики и социологии*. 2016, nr. 8, p. 41

28 Ветютнев, Ю.Ю. „Социокультурные функции юридической систематизации”. În: *Систематизация законодательства в России (историко-правовые, теоретико-методо-*

Încorporarea se materializează în acte de sistematizare a legislației, cum sunt culegerile și colecțiile.²⁹

În literatura juridică s-a menționat³⁰ că, spre deosebire de codificare, incorporarea și consolidarea se referă la articole sau acte normative în ansamblul lor.

Majoritatea autorilor împărtășesc opinia că principalul criteriu pentru diferențierea metodelor de sistematizare este natura procesării materialului normativ: procesare internă sau procesare externă³¹. În funcție de aceasta, se face distincția și între codificare și încorporare. După cum vom demonstra ulterior, ca rezultat al activității de codificare, se creează *un nou act juridic normativ* care introduce schimbări semnificative în reglementarea unui anumit grup de relații sociale, actualizând fundamental legislația. Prin urmare, codificarea, cu drept deplin, poate fi numită un fel de legiferare și nu doar sistematizare în sensul direct al cuvântului, deși codificarea sistematizează întotdeauna dreptul prin consecințele sale juridice.³²

Astfel, codificarea se diferențiază de procesele conexe, dar nu identice, de încorporare și consolidare, ce nu presupun crearea de conținut nou³³, or codificarea vizează dezvoltarea unui act normativ fundamental nou³⁴.

V. M. Baranov menționează³⁵ că încorporarea aparține sistemelor „sumative“, bazate pe trăsături juridice formale, iar codificarea reprezintă un exemplu de sistem integru, cu conexiuni interne profunde și interdependențe care apar între elementele care o formează. Trebuie să spunem însă că există și autori care consideră că „codificarea nu este altceva decât o formă îmbunătățită de încorporare, care diferă de aceasta din urmă prin metoda sa“³⁶.

La fel, A.F. Șebanov a susținut că „o formă specială, mai înaltă și mai complexă de încorporare poate fi considerată o astfel de formă de sistematizare a materialelor normative, atunci când compilând colecții de legislație actuală pe secțiuni tematice, autoritățile de stat competente, recunosc o serie de acte și, în unele cazuri, să înlocuiască actul actual sau mai multe acte cu privire la aceeași problemă din cauza caducității

логические и технико-юридические проблемы). К 175-летию Свода законов Российской империи: Материалы Международного круглого стола. Институт государства и права РАН (Москва, 18-19 января 2008 года). Нижний Новгород, 2008, p. 338

29 Кодан, С. В. „Акты систематизации законодательства: юридическая природа и место в системе источников Российского права”. In: *Научный ежегодник Института философии и права Уральского отделения Российской академии наук*. 2008, nr. 8, p. 392

30 Гончарова, Л.Н., op. cit., p. 79

31 *Общая теория государства и права. Академический курс*. Под ред. М.Н. Марченко. Москва, 1998, p. 202.

32 Васильева, Ю. В. Кодификация российского законодательства о социальном обеспечении: теоретические и практические проблемы, Диссертация на соискание ученой степени кандидата юридических наук, 2010, p. 26

33 Придворов Н.А., Трофимов В.В., op. cit., p. 186

34 Гончарова, Л.Н., op. cit., p. 79

35 Баранов, В.М., op. cit., p. 24

36 Придворов Н.А., Трофимов В.В., op. cit., p. 187

lor, a inconsecvenței, a fragmentării noilor acte normative³⁷, punând astfel semnul egalității între astfel codificare și incorporare.

Comparând încorporarea și codificarea ca forme de sistematizare, P.V. Krashe-ninnikov a menționat, într-o exprimare metaforică, că „dacă încorporarea pune în ordine o clădire, atunci codificarea este demolarea celei vechi și construirea unei case noi, dar cu utilizarea parțială a materialelor obținute din demolare³⁸”.

Distincția între încorporare și codificare a fost realizată după scop (codificarea, spre deosebire de încorporare, urmărește scopul de a schimba conținutul reglemen-tării legale și de a crea noi norme și instituții de drept); motive de raționalizare a materialului normativ (încorporarea — clasificare, codificarea — subiectul și metoda reglementării legale); rezultate (codificarea se încheie cu crearea unui act consolidat, care este un nou izvor de drept, colecțiile de încorporare nu anulează întotdeauna efectele izvoarelor primare); forț[juridică (spre deosebire de codificare, actele de încorporare nu sunt întotdeauna oficiale); timpul de valabilitate (codificarea se efec-tuează după necesitate, încorporarea trebuie efectuată continuu).³⁹

O analiză a distincțiilor dintre încorporare și codificare ne propune și V.V. Xe-nofontov. În primul rând, încorporarea este o funcție a organelor publice și a altor organizații menite să mențină funcționalitatea legislației actuale, fără a modifica conținutul acesteia. Codificarea, pe de altă parte, se efectuează periodic, în funcție de acumularea materialului normativ și de necesitatea obiectivă a procesării și integrării sale cuprinzătoare ca întreg sau în industrii individuale. În al doilea rând, au un obiect de influență diferit. În cazul codificării, ne ocupăm de reglementările juridice iar la încorporare — de actele juridice normative, de prelucrarea lor tehnică. În al treilea rând, diferă rezultatele. Procesul de încorporare este încununat cu o colecție sau culegere de acte juridice normative emise în momente diferite, al căror conținut este dat așa cum a fost dat de legiuitor, iar codificarea completează un nou act juri-dic atât în formă, cât și în conținut. Textul său este autentic și oficial. În al patrulea rând, codificarea este întotdeauna oficială și este realizată exclusiv de către organele legislative, iar încorporarea nu aderă la un cadru atât de rigid și se poate manifesta în diferite variații.⁴⁰

Pe de altă parte, codificarea și încorporarea sunt interconectate între ele. În-corporarea „este o măsură preliminară și pregătitoare pentru lucrări de codificare ulterioare⁴¹”. V. N. Sukhodrev (B.H. Суходрев) expune o opinie similară, subliniind

37 APUD: Ксенофонов, В. В., op. cit., p. 104

38 APUD: Желдыбина, Т. А. „Направления кодификации российского законодательства”. In: *Саратовской государственной юридической академии*. 2016, nr. 2, p. 76

39 Шатковская, Т. В. și Феодорова, М. Х. „Соотношение понятий „кодификация» и „систематизация» как проблема современной общей теории права”. In: *Наука и общество — 2020: материалы международной научной конференции*, Ростов-на-Дону. 2020, p. 434

40 Ксенофонов, В. В., op. cit., p. 105-106

41 Керимов, Д.А. „Законодательная деятельность советского государства. Основные прин-ципы и организационные формы”. Москва: Госюриздат, 1955, p. 114.

că "... sistematizarea legislației constă în două etape. Prima etapă este încorporarea. A doua etapă este codificarea. Sarcina sa este de a aduce legislația într-un singur sistem armonios"⁴². Activitatea de încorporare creează o bază favorabilă pentru realizarea cu succes a codificării. Codificarea unește materia juridică în etapa finală numai atunci când toate lucrările de unificare din cadrul acestui act au fost finalizate: prescripțiile normative sunt combinate și diferențiate în consecință prin secțiuni și capitole, sunt formulate concepte generice comune, normele care guvernează conceptele speciilor sunt finalizate etc.⁴³

T. N. Rahmanina consideră că codificarea, în cea mai mare parte, este doar un material care a suferit o prelucrare externă preliminară în primele etape ale sistematizării și este pregătit pentru ordonarea interioară. Procesul de codificare trece în cele din urmă prin trei etape: 1) identificarea deficiențelor legislative ale unei anumite ramuri a dreptului; 2) eliminarea acestor neajunsuri; 3) consolidarea materialului prelucrat într-un singur întreg (cod).⁴⁴

Dezvoltând elementele definitorii ale încorporării, putem evidenția **trăsăturile** sale:

- 1) obiectul încorporării îl constituie actele juridice normative⁴⁵. Această trăsătură corespunde scopului încorporării legislației, însă, trebuie să menționăm că deseori, mai ales în cazul încorporării neoficiale, sunt aduse împreună nu doar acte normative, ci și jurisprudență (hotărâri și avize ale Curții Constituționale, hotărâri ale Curții Supreme de Justiție etc.) sau chiar opinii doctrinare relevante. Din punctul nostru de vedere, asemenea conținut adiacent are rol secundar, de ajutorare și nu constituie obiectul nemijlocit al încorporării.
- 2) esența încorporării constă în eficientizarea actelor juridice normative existente prin prelucrarea externă a actelor încorporate, curățându-le de reglementări caduce, nenormative, fără a reface conținutul legii, adică schimbarea textului unui act normativ;
- 3) actele normative sunt plasate într-o culegere unificată (sau într-o serie periodică) în ordine cronologică, tematică sau ierarhică; cu o simplă încorporare cronologică periodică, actele juridice normative sunt încorporate în forma în care au fost adoptate de către organul legislativ;
- 4) o culegere încorporată poate fi o bază legală oficială pentru acțiune pentru organele de aplicare a legii numai dacă organismul legislativ a recunoscut-o ca o colecție oficială de publicare a actelor sale juridice normative.⁴⁶

42 Суходрев, В.Н. „О некоторых вопросах теории и практики систематизации советского законодательства”. In: *Советское государство и право*. 1960, nr. 8, p. 93.

43 Сенякин, И.Н. „Специализация и унификация Российского законодательства”. Саратов, 1993.

44 Рахманина, Т.Н. „Соотношение кодификации и текущего правотворчества в процессе создания Свода законов”. In: *Проблемы совершенствования советского законодательства*. Труды. Вып. 27. Москва, 1983, p. 45.

45 Анахасян, Р. Л., op. cit., p. 74

46 Ibidem, p. 75

În literatura juridică, s-a menționat că matricea normativ-juridică, ordonată sub formă de încorporare, trebuie să respecte următoarele **principii**:

- a) oportunitate — încorporarea trebuie să fie utilă;
- b) armonie logică — asigurarea conceptualității, integrității, clarității;
- c) exhaustivitate și detalizare — acoperă pe deplin problemele semnificative în acest domeniu, dezvoltă și completează logic principiile și dispozițiile enunțate⁴⁷.

Activitatea de încorporare a actelor normative poate fi divizată în câteva **etape**:

- a) elaborarea structurii viitoarei culegeri (colecții) de acte juridice normative;
- b) determinarea tipului de acte care urmează să fie plasate în culegere și stabilirea criteriilor de selecție a acestora;
- c) inventarierea actelor juridice normative, analiza și excluderea din lista lor a actelor care nu fac obiectul includerii în culegere;
- d) prelucrarea actelor juridice normative care îndeplinesc criteriile de selecție stabilite și sunt incluse în colecție, plasarea acestora în conformitate cu schema de colectare, adică distribuție în secțiuni, subsecțiuni, alte părți structurale ale colecției.⁴⁸

D.V. Ciuhvicev a indicat⁴⁹ în mod corect, că principalul avantaj al încorporării, care determină alegerea acestui tip particular de sistematizare a legislației, este posibilitatea implementării sale rapide (mai ales atunci când vine vorba de crearea unei colecții de acte juridice normative dedicate unui subiect specific de reglementare juridică). Însă principalul dezavantaj este valoarea practică insuficientă, viabilitatea scăzută a colecțiilor create ca urmare a încorporării, timpul limitat pentru utilizarea lor, deoarece modificările actelor incluse în astfel de colecții reduc semnificativ potențialul pentru relevanța lor (și chiar poate provoca daune) în cursul raporturilor juridice.

Concluzionăm că, în pofida unui potențial mare al încorporării, constatăm cu regret că aceasta nu este pe deplin folosită, deoarece principala caracteristică a încorporării moderne este utilizarea predominantă a formei sale neoficiale. Este necesar să se aplice mai activ în practică tipurile de încorporare axate pe o prelucrare mai profundă a legislației.

În rezultatul analizei efectuate în prezentul paragraf, putem deduce că încorporarea este o activitate de sistematizare nelegislativă, efectuată de autorități publice sau persoane private, ce are drept scop prelucrarea, fără intervenții (sau cu intervenții minore, tehnice) a unui volum de acte normative și ordonarea acestuia după anumite criterii (cronologice, tematice, alfabetice ș.a.) într-o culegere sau colecție singulară sau periodică.

47 Ibidem, p. 52

48 Анахасян, Р. Л., *op. cit.*, p. 69

49 Чухвичев, Д.В. „Законодательная техника”. Москва: ЮНИТИ, 2012, p. 309